

Jätevakuussäätelyn tarkistaminen Kuulemistilaisuus 16.2.2021

Aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden
kommenttipuheenvuoro
Ympäristöneuvos Satu Lyytikäinen, ESAVI

Jätevakuusvelvollisuuden tarkistaminen 1/3

- Jätevakuus nykyisin jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan velvollisuus YSL 59 §
 - Jätevakuutta edellytetty myös niiltä, joiden ”pääasiallinen” lupaperuste ei ole jätteenkäsittely
 - Esim. jos useita lupaperusteita, joista yksi jätelain tarkoittama jätteenkäsittely
- Millaista tarkistamista nyt haetaan?

Jätevakuusvelvollisuuden tarkistaminen 2/3

- TOVA-raportissa 32/2014 mainittua: ”Vakuusvaatimuksen soveltamisalan käytännön laajentuminen riippuu kuitenkin siitä, missä määrin lupaviranomaiset soveltavat vakuuden asettamismääräykselle vaihtoehtoista lupamääräystä, jonka mukaan kiinteistöllä ei saa varastoida käsittelyä vaativia jätteitä, vaan ne on kuljetettava välittömästi tai tasaisin väliajoin muualle käsiteltäväksi. ”
- Koskeeko jätevakuusvelvollisuuden tarkistaminen nyt muuta kuin jätelaissa määriteltyä jätteen käsittelytoimintaa? Ns. omassa toiminnassa syntyvää ja tilapäisesti varastoitavaa jätettä?
- On puhuttu myös kemikaaleista, joiden hävittämisestä saattaa syntyä konkurssitilanteissa viranomaisille merkittäviä kustannuksia
- Näiltä kemikaaleilta ei voida etukäteen edellyttää jätevakuutta, koska ne eivät luvanhakutilanteessa ole jätettä

Jätevakuusvelvollisuuden tarkistaminen 3/3

- YSL 59 §:n ”jätteen käsittelytoiminta” –käsitteenä, vastaako jätelaissa ja –asetuksessa säädettyjä käsitteitä?
- Jätelaki 6 §: Jätteen hyödyntäminen ja loppukäsittely ovat jätteen käsittelyä
- Jäteasetus, liite 1: Jätteen hyödyntämistä on myös jätteen varastointi ennen sen toimittamista johonkin toimista R 1–R 12, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen syntypaikalla ennen poiskuljetusta (vrt. esim. omassa teollisessa toiminnassa syntynyt jäte)
- YSL 59 §:n muutosehdotuksen sisältö:
 - Käsitteet tarkemmin huomioon
 - Merkittävä määrä arvioitava eli jäisi arvion varaa, milloin jätevakuus edellytetään
 - Myös pieni jätemäärä voi olla kallista käsittelykustannuksiltaan
- Jos jätevakuusvelvollisuutta halutaan laajentaa, kriteerit ilmaistava tarkemmin

Vakuuden määrästä ja vakuuslaskelmasta (ehdotettu 60 §) 1/2

- Velvollisuus asiantuntijan käyttöön vakuuslaskelman laadinnassa
 - AVIn näkökulmasta ei välttämättä tarpeen kaikissa tapauksissa: kuitenkin esimerkiksi suurissa jätekeskuksissa ml. kaatopaikat tai kaivosasioissa riittävä asiantuntemus on olennaista
 - Vaihtoehtona jonkun AVIn/ELYn erikoistuminen jätevakuuteen
- Velvollisuus ottaa vakuuslaskelmassa huomioon, että vakuudella katettavat toimet tekee mahdollisesti valvontaviranomainen
 - Toiminnanharjoittajan omat sopimusperusteiset hinnat eivät tuolloin käytössä
 - Tätä periaatetta pyritään noudattamaan nykyisinkin jätevakuuksia määrättäessä
- Ehdotetut muutokset YSL 60 §:ään ovat hyödyllisiä, mutta AVIn näkökulmasta muutostarve tältä osin pieni

Vakuuden määrästä ja vakuuslaskelmasta (ehdotettu 60 §) 2/2

- Vastaavaan lopputulokseen eli oikeaan jätevakuusmäärään voitaisiin päästä myös tarkemmalla ohjeistuksella vakuuden laskennan periaatteista
- Valtakunnallisesti voi olla erilaisia jätteenkäsittelyn ja kuljetuksen hintatasoja, mutta laskentaperiaatteiden tulisi olla samankaltaiset koko maassa

Jätevakuuksien ajantasaistaminen

- Vakuuden määrän arviointivelvollisuus toiminnan aikana (ehdotettu 61 § 4 mom.)
 - osin jo nyt käytössä lupamääräyksissä jo nyt
 - tarvitaanko lainsäädäntöä lupamääräyksen perusteeksi? vrt. YSL 114 § 3 mom.
- YSL 89 §:n 2 momentin aloitemahdollisuutta käytetty (1 ja 4 kohdat)
 - Aloitemenettelyn käyttö vakuusasioissa ei ole ollut AVille ongelma, mutta selvyuden vuoksi olisi hyvä saada jätevakuuksien ajantasaistamisesta oma nimenomainen pykälä YSLiin
- Ehdotettu YSL 89 §:n 1 mom. muutos, jonka mukaan toiminnanharjoittajan olisi haettava luvan muutosta 2 tai 3 momentin (uusi jätevakuuden ajantasaistaminen) edellytysten täytyessä
 - Onko tarkoitus pitää myös 2 momentin aloitemenettely voimassa? Mahdollisuus kahteen eri menettelyyn (hallintopakko ja aloitemenettely), mikä ei ole tarkoituksenmukaista.

Muuta jätevuokasta

- Vakuusmuodot ja ehdot
 - AVlen näkökulmasta on jossakin määrin epäselvää, mitä seikkoja lupamääräyksissä voidaan vakuuksista määrätä 61 §:ssä mainittujen seikkojen lisäksi
 - voidaanko edellyttää jotakin tiettyä vakuusmuotoa tai erityisiä ehtoja (on first demand) vai jäävätkö vakuuden muoto ja ehdot ELY-keskuksen harkittavaksi
 - Lainsäädäntö selkeyttäisi tilannetta
 - Ehdotus: vakuusmuotoja varten omat lomakkeet, joita luvanhaltijat ja heidän vakuudentantajansa käyttäisivät toimittaessaan valvojalle luvan edellyttämää vakuutta
- YSLin säännökset vakuuden vapauttamismenettely tulisi tarkistaa
 - onko menettelyä mahdollista yksinkertaistaa
 - vakuuden vapauttamisen delegointimahdollisuus ELY-keskukselle esimerkiksi lopettamismääräyksiä tai luvan rauettamista koskevassa päätöksessä